

Bijlage B: Het PvdA-programma

Deze bijlage geeft een gedetailleerd overzicht van de door de PvdA voorgestelde maatregelen en hun effecten op de overheidsfinanciën en de microlastendruk. De bedragen in deze bijlage zijn ex ante en betreffen allemaal afwijkingen ten opzichte van de ontwikkeling bij ongewijzigd beleid (zie Economische Verkenning 2011-2015). De bedragen hebben betrekking op 2015 en luiden allemaal in prijzen 2010; dit geldt ook voor de beschrijving van belasting- en premietarieven.

B.1 Ombuigingen PvdA

De PvdA buigt 15,0 mld euro om op de collectieve uitgaven. Hierbij is gecorrigeerd voor financieringsverschuivingen. Tabel B.1 geeft een overzicht.

Sociale zekerheid

- De PvdA voegt de wsw, wajong en wwb samen tot één regeling. Hierbij gaat voor een deel van de voormalige wajong'ers een partnerinkomenstoets gelden. Daarnaast worden loonkostensubsidies geïntroduceerd en wordt het uitkeringsniveau verhoogd. Na correctie voor hogere toeslagen resteert een structurele besparing van 0,7 mld euro. In 2015 is hiervan 0,5 mld euro gerealiseerd.
- De aow-leeftijd wordt in 2015 verhoogd met vier maanden. In 2020 volgt een verdere verhoging met acht maanden tot 66 jaar waarna in 2025 een derde verhoging volgt van een jaar. Het Witteveenkader schuift mee. In 2015 levert deze maatregel een besparing op de aow-uitgaven op van 0,4 mld euro. Structureel is het effect van deze maatregel 4,6 mld euro (inclusief versobering Witteveenkader en werkgelegenheidseffecten).
- De PvdA kort het re-integratiebudget en het uitvoeringsbudget van het UWV. Na correctie voor uitverdieneffecten resteert een besparing van 0,2 mld euro. Door hogere boetes voor fraude bij uitkeringen wordt 0,1 mld euro bespaard.
- Andere maatregelen op het terrein van sociale zekerheid zijn de invoering van loondoorbetaling bij ziekte voor de uitzendbranche, afschaffing van de ioaw, introductie van één indicatieorgaan voor wajong, wsw, wmo en awbz en een stop op de export van de aow-tegemoetkoming naar het buitenland. Het gezamenlijke effect van deze maatregelen is 0,2 mld euro.

Tabel B.1 Ombuigingen PvdA 2015 (prijzen 2010, mld euro's)**Naar beleidsmatig cluster**

Sociale zekerheid	1,3	
w.v. één participatieregeling onderkant arbeidsmarkt		0,5
verhoging aow-leeftijd naar 67 jaar		0,4
beperking reïntegratiebudget		0,2
overig		0,2
Zorg	2,9	
w.v. overheveling deel awbz naar wmo		0,6
overig awbz		0,5
verbetering doelmatigheid zvw		0,4
ex post verevening zorgverzekeraars		0,1
overig zvw		0,5
invoering btw-compensatiefonds		0,2
verlaging norminkomen medisch specialisten en bestuurders		0,6
Onderwijs	1,0	
w.v. invoering sociaal leenstelsel		0,4
beperking subsidies		0,3
versnelling aansluiting loopbaanbestel		0,2
overig		0,2
Overdrachten aan bedrijven	0,2	
Openbaar bestuur	3,0	
w.v. rijk		0,9
lokaal bestuur		1,7
overig		0,3
Veiligheid	0,5	
w.v. besparing uitvoerende diensten Justitie		0,3
legalisering soft drugs		0,2
overig		0,1
Defensie	1,6	
w.v. stabilisatie- en vredesmissies		0,8
stopzetting jsf		0,5
overig		0,3
Bereikbaarheid	1,5	
w.v. minder wegeaanleg		1,0
overig		0,5
Milieu	0,8	
w.v. energie/milieu		0,4
landbouw/natuur		0,4
Internationale samenwerking	1,0	
Overig	1,3	
w.v. beperking subsidies		0,5
vermindering bijdrage jeugdzorg		0,3
overig		0,5
Totaal ombuigingen gecorrigeerd	15,0	
Financieringsverschuivingen	8,4	
w.v. financieringschuiven zorg		1,9
beperking zorgtoeslag		5,5
ww-uitgaven naar werkgevers		1,0
Totaal ombuigingen ongecorrigeerd (EMU-relevant)	23,4	

Zorg

- De PvdA hevelt alle extramurale zorg over van de awbz naar de wmo. Aangezien de wmo een voorziening is, vervalt hierdoor het verzekerde recht op zorg en wordt het mogelijk dat gemeenten maatwerk gaan leveren door beter rekening te houden met de eigen mogelijkheden van de cliënt. In combinatie met een sterkere prikkel om zorg scherp in te kopen, leidt dit in potentie tot een doelmatigheidswinst die is geraamd op 5%. Wanneer het gemeenten niet lukt deze efficiencyverbetering te realiseren zal minder zorg worden geleverd. Tevens past de PvdA een korting toe op de functie begeleiding van circa 20%, waardoor met de overheveling in totaal 0,6 mld euro wordt bespaard.
- Ter bevordering van de doelmatigheid wordt onder andere taakherschikking bevorderd en lichte tweedelijns ggz alleen nog vergoed indien het via de eerstelijns ggz is aangeboden. Dat leidt tot een besparing van 0,1 mld euro.
- In de geestelijke gezondheidszorg wordt voor nieuwe cliënten de minder complexe zorg niet langer intramuraal aangeboden, dit levert een besparing op van 0,2 mld euro in 2015.
- De PvdA kiest ervoor de kosten van zorg en wonen te scheiden. Zorginstellingen dienen huur- en servicekosten direct bij cliënten in rekening te brengen, die hier via een verlaging van de eigen bijdrage en verhoging van de huurtoeslag voor worden gecompenseerd. Zorginstellingen worden op deze manier geprikkeld zich beter te richten op de wensen van cliënten en dit levert een doelmatigheidswinst op van 0,1 mld euro in 2015 en 0,3 mld euro in 2020.
- Overheveling van revalidatiezorg naar de zvw levert een doelmatigheidswinst op van 0,1 mld euro.
- De PvdA bezuinigt op zorgindicatie-organisaties als cak, ciz en mee naar gemeenten (0,1 mld euro).
- De PvdA voert in de awbz een vermogensinkomensbijtelling in en stelt een minimum aan de eigen bijdragen voor cliënten die langdurig intramuraal worden verzorgd. Dat leidt tot een besparing van 0,4 mld euro en is volledig aan te merken als een financieringsschuif van collectieve naar particuliere lasten.
- De PvdA neemt een aantal maatregelen ter bevordering van de doelmatigheid in de zvw en het tegengaan van aanbodgeïnduceerde vraag. Zo wordt een stringenter pakketbeheer ingevoerd bij het toelaten van nieuwe behandelingen. Verder wordt de kwaliteit en transparantie in de zorg vergroot door middel van de oprichting van een landelijk kwaliteitsinstituut. Tevens wordt de wettelijke positie van de Raden van Bestuur ten opzichte van de medisch specialisten versterkt. Gezamenlijk leidt dat tot een besparing van 0,4 mld euro.
- De PvdA wil de marktwerking in de zvw verder bevorderen, maar minder snel dan in variant B van het heroverwegingsrapport 11 geschetst. De ex post compensatiemechanismen van verzekeraars worden afgebouwd waardoor ze meer risicodragend worden. De tarieven van de dbc's worden nog niet verder geliberaliseerd, het B-segment in de ziekenhuiszorg blijft voorlopig op 34%. Daardoor blijft de overheid verantwoordelijk voor een substantieel deel van de tarieven voor ziekenhuizen. Per saldo levert dat in 2015 een besparing op van 0,1 mld euro, op lange termijn wordt een besparing van 0,7 mld euro bereikt.

- Het aantal spoedeisende eerstehulpdiensten wordt beperkt en er worden minder topklinische ambulances ingezet. De topreferente zorg en het (publieke) deel van de topklinische zorg wordt aanbesteed aan ziekenhuizen. Dat leidt tot een ombuiging van 0,2 mld euro.
- Een groter gewicht voor het inschrijftarief bij de bekostiging van de huisarts (capitation model) leidt tot een besparing van 0,1 mld euro.
- Op het gebied van de geneesmiddelen wordt het preferentiebeleid bij zorgverzekeraars geïntensiveerd door ook clusters van geneesmiddelen toe te laten waarvoor de werkzame stof niet altijd 100% identiek is. Dit levert een verwachte besparing op van 0,2 mld euro.
- De PvdA verhoogt de eigen betalingen in de curatieve zorg. Zo gaan patiënten voor ‘hotelkosten’ in het ziekenhuis 5 euro per ligdag betalen en dienen cliënten in de ggz de kosten van een afspraak zelf te betalen indien ze niet komen opdagen. Dat leidt tot een besparing van 0,1 mld euro en is volledig aan te merken als een financieringsschuif van collectieve naar particuliere lasten.
- Verder beperkt de PvdA het basispakket. Aanspraken op paramedische zorg worden ingeperkt. Verder worden eenvoudige verbandmiddelen, maagzuurremmers, cholesterolverlagers en “lichte” vormen van ggz-diagnosen niet langer vergoed. De besparing van 0,7 mld euro is voor een groot deel een financieringsschuif van 0,6 mld euro van collectieve naar particuliere lasten.
- Doordat bovengenoemde zvw-maatregelen elkaar deels overlappen komen bovenstaande ombuigingen in totaal 0,4 mld euro lager uit.
- De PvdA neemt de verhoging van het technisch veronderstelde eigen risico van 775 euro uit de Economische Verkenning 2011-2015 niet over, maar kiest voor een inkomensafhankelijk eigen risico van 200 euro voor de laagste inkomens tot 600 euro voor de hoogste inkomens met een gemiddelde van 340 euro. Het terugdraaien staat bij de intensivering geboekt. De introductie van een inkomensafhankelijk eigen risico leidt tot een ombuiging van 0,9 mld euro wat grotendeels het gevolg is van een financieringsschuif van 0,8 mld euro van collectieve naar particuliere lasten door hogere eigen betalingen.
- Het verlagen van het norminkomen van specialisten en bestuurders in de zorg leidt tot een ombuiging van 0,6 mld euro op de uitgaven voor zorg.
- Er wordt een btw-compensatiefonds in de gehele zorg ingevoerd. Dat leidt tot een besparing van 0,2 mld euro.

Onderwijs

- Bij onderwijs buigt de PvdA 1,0 mld euro om. De PvdA vervangt de basisbeurs in de bachelor- en masterfase door een sociaal leenstelsel (0,4 mld euro in 2015 en 0,8 mld structureel) en versnelt de schoolloopbaan in het beroepsonderwijs (0,2 mld euro).
- Verder verlengt de PvdA de maatschappelijke stages niet en wordt er bezuinigd op diverse onderwijssubsidies (0,3 mld euro).
- Daarnaast vermindert de PvdA het aantal mbo-opleidingen (0,1 mld euro).

Overdrachten aan bedrijven

- De PvdA buigt 0,2 mld euro om op specifiek themabeleid voor innovatie.

Openbaar bestuur

- De PvdA bezuinigt 3,6 mld euro op de bestuur- en apparaatkosten bij rijk, lokaal bestuur en zbo's zoals UWV (inclusief een tijdelijk besparingsverlies van 15%). Deze ombuigingen hebben vooral betrekking op de functie openbaar bestuur, maar slaan ook neer bij de functies veiligheid (bijvoorbeeld Dienst Justitiële inrichtingen en ondersteuning voor de rechtspraak), defensie (bijvoorbeeld defensie telematica organisatie) en bereikbaarheid (Rijkswaterstaat).
- Bij het rijk en zbo's bij het openbaar bestuur (1,2 mld euro) worden in lijn met heroverwegingsrapport 19, variant 1 activiteiten met gelijksoortige werkprocessen en doelgroepen gebundeld (bijvoorbeeld uitkeringen aan burgers, verstrekken van subsidies of de incassodiensten) en wordt ondersteuning meer centraal en minder departementaal aangestuurd.
- Bij het lokaal bestuur (1,7 mld euro) wil de PvdA het vermogen van de rijke provincies afromen, het gemeentefonds verlagen, werken aan kerngemeenten, waterschappen integreren in provincies. Daarnaast legt de PvdA gemeenten en provincies een taakstelling op van 25% minder bestuurskosten.

Veiligheid

- Bij de functie veiligheid betreffen de bezuinigingen van 0,5 mld euro -naast de ombuigingen bij de uitvoerende diensten van de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken (een kleine 0,3 mld euro)- besparingen door het aantal politieregio's te verminderen tot tien (een kleine 0,1 mld euro) en de softdrugs te legaliseren (een kleine 0,2 mld euro).

Defensie

- De PvdA kiest voor besparingsvariant C uit heroverwegingsrapport 20 (0,8 mld euro) voor defensie waarbij de krijgsmacht zich vooral richt op stabilisatie- en vredeshandhavende missies, met een beperktere bijdrage aan in het bijzonder interventieoperaties.
- Aanvullend wordt de opvolging van de F16 met vijf jaar uitgesteld en de jsf-deelname wordt stopgezet (0,5 mld euro). Dit levert structureel geen opbrengst op.
- Verder slaat een deel van de apparaatkorting neer bij defensie (0,1 mld euro) en wordt de prijsbijstelling niet aan defensie uitgekeerd.
- Daarnaast wordt bespaard op de facilitaire en materiële ondersteuning (0,1 mld euro, heroverwegingsrapport 20, variant k) en staven (heroverwegingsrapport 20, variant l).

Bereikbaarheid

- De PvdA bezuinigt op de aanleg van wegen door het schrappen van de minst duurzame projecten (1,0 mld euro).

- Onder de post overig valt onder andere een bezuiniging op vaarwegen (0,1 mld euro), efficiencybesparing beheer & onderhoud (0,2 mld euro), het deels inhouden van de prijsbijstelling (0,1 mld euro) en efficiencywinst pps (0,1 mld euro).

Milieu

- De PvdA schaft enkele energiesubsidies af en zet dit om in verplichtingen voor energiebesparingen woningen (0,3 mld euro).
- Er wordt aangesloten bij de variant maatschappelijk efficiënt en solide exclusief versobering doelen uit heroverwegingsrapport 2 (0,4 mld euro) en sde-subsidies worden afgebouwd hetgeen 0,1 mld euro in 2015 oplevert en 1,4 mld euro in 2029.

Internationale samenwerking

- De PvdA gaat zich inzetten om de huidige korting van 1 mld euro op de EU-afdrachten te continueren na 2013.

Overig

- Subsidies met bedragen kleiner dan 100 000 euro worden gehalveerd (0,3 mld euro); dit betreft een breed scala aan subsidies op het terrein van onder meer welzijn, cultuur, zorg, sport en onderwijs. Subsidies met een totaalbudget kleiner dan vijf miljoen euro worden ook gehalveerd (0,2 mld euro).
- Door meer aandacht voor preventie bij de jeugdzorg kan de rijksbijdrage worden verminderd met 0,3 mld euro.
- De niet-belastingmiddelen van de overheid worden met 0,6 mld euro vergroot door verhoging van boetes voor burgers en bedrijven, het doorberekenen van de kosten van toezicht aan beroepsgroepen en betere fraudebestrijding, ondermeer door een investering in nummerbordherkenning en uitbreiding van de opsporingscapaciteit.
- Inburgering wordt overgeheveld naar het ministerie van OCW. Bij de functie onderwijs is daarom voor 0,2 mld euro sprake van een intensivering voor alfabetisering en verbetering van de kennis van de Nederlandse taal. Dit wordt gefinancierd door een ombuiging op het huidige budget voor inburgering.
- De ombuigingen op de norminkomens in de zorg hebben een direct en negatief effect op de belasting- en premieopbrengsten. Dit effect van 0,3 mld euro minder belasting- en premieopbrengsten is bij de ombuigingen op de overige uitgaven geboekt.

Financieringsverschuivingen

- De eigen betalingen in de zorg nemen als gevolg van de financieringsverschuivingen bij de ombuigingen met 1,9 mld euro toe. Dat is onder andere het gevolg van de introductie van het inkomensafhankelijke eigen risico in de zorg (0,8 mld euro), 'hotelkosten' in het ziekenhuis (0,1 mld euro) en de pakketverkleining (0,6 mld euro). Verder wordt in de awbz een vermogensinkomensbijtelling (0,3 mld euro) en een minimum eigen bijdrage voor de

intramurale zorg (0,1 mld euro) geïntroduceerd. De PvdA beperkt de zorgtoeslag die wegvalt tegen lagere nominale premies (5,5, mld euro in 2015; 8,5 mld euro structureel). De PvdA voert premiedifferentiatie op bedrijfsniveau in bij de ww, waarbij (een deel van) de kosten van het ww-gebruik rechtstreeks op de voormalige werkgever worden verhaald. Dit geldt voor een maand per dienstjaar met een maximum van 6 maanden. Deze financieringsverschuiving levert een besparing op van 1,0 mld euro.

B.2 Intensiveringen PvdA

De PvdA trekt 4,4 mld euro uit voor extra uitgaven; hierbij is gecorrigeerd voor financieringsverschuivingen. Tabel B.2 geeft een overzicht van deze intensiveringen.

Tabel B.2 Intensiveringen PvdA 2015 (prijzen 2010 in mld euro's)		
Naar beleidsmatig cluster		
Sociale zekerheid	0,2	
Zorg	0,8	
w.v. remgeldeffect eigen betalingen zvw en awbz		0,6
intensivering wijkverpleegkundigen		0,2
Onderwijs	2,0	
w.v. verlenging onderwijstijd ho/achterstandsleerlingen po		0,5
voor- en vroegschoolse educatie		0,3
scholing docenten		0,3
volwassenenonderwijs		0,2
teambeloning		0,1
intensivering tussenschoolse opvang		0,1
overig		0,6
Openbaar bestuur	0,2	
Veiligheid	0,2	
Bereikbaarheid	0,6	
Milieu	0,3	
Overig	0,2	
Totaal intensiveringen gecorrigeerd	4,4	
Financieringsverschuivingen	4,4	
Totaal intensiveringen ongecorrigeerd (EMU-relevant)	8,8	

Sociale zekerheid

- De PvdA intensificeert 0,1 mld euro in de huurtoeslag door het oprekken van de inkomensgrens. Verder stelt de PvdA 0,1 mld euro beschikbaar voor armoedebestrijding en een kleine 0,1 mld euro voor schuldhulpverlening.

Zorg

- De PvdA neemt de verhoging van de eigen bijdragen awbz, de korting op wmo en het technisch veronderstelde eigen risico van 775 euro uit de Economische Verkenning 2011-2015 niet over, maar kiest voor een inkomensafhankelijk eigen risico van 200 euro voor de laagste inkomens

tot 600 euro voor de hoogste inkomens met een gemiddelde van 340 euro. De introductie van het inkomensafhankelijk eigen risico is geboekt bij de ombuigingen. Het terugdraaien leidt tot een intensivering van 5,0 mld euro waarvan 4,4 mld euro is aan te merken als financieringsschuif van particuliere naar collectieve lasten als gevolg van lagere eigen betalingen. Het remgeldeffect wordt door het terugdraaien kleiner hetgeen een intensivering van 0,6 mld euro betekent.

- De PvdA trekt 0,2 mld euro uit voor meer wijkverpleegkundigen.

Onderwijs

- De PvdA trekt geld uit voor extra onderwijstijd in het hoger onderwijs (0,3 mld euro) en de verlengde schoolweek voor scholen met veel achterstandsleerlingen (0,2 mld euro).
- De PvdA breidt daarnaast de voor- en vroegschoolse educatie (0,3 mld euro) uit.
- Verder investeert de PvdA in scholing van docenten in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en mbo (0,3 mld euro).
- De PvdA verhoogt de leeftijd voor rijksbekostiging voor volwassenenonderwijs van 18 naar 27 jaar (0,2 mld euro).
- Verder voert de PvdA in het vmbo en het mbo teambeloning in (0,1 mld euro).
- De PvdA intensificeert 0,1 mld in de tussenschoolse opvang zet daarnaast o.a. in op intensieve coaching om voortijdig schoolverlaten terug te dringen in het beroepsonderwijs (0,1 mld euro).

Openbaar bestuur

- De PvdA intensificeert 0,2 mld euro in fraudebestrijding.

Veiligheid

- De PvdA vergroot het aantal agenten op straat met 2100 (0,2 mld euro).

Bereikbaarheid

- De PvdA kiest voor de invoering van een naar milieukenmerken gedifferentieerde kilometerbeprijzing waarbij de mrb (exclusief de provinciale opcenten) en 25% van de bpm (niveau 2008) worden omgezet in een kilometertarief van circa 5 ct/km. De provinciale opcenten (circa 2 mld euro) blijven intact. In 2018 is de kilometerbeprijzing volledig ingevoerd, in 2015 is deze voor de helft ingevoerd. De exploitatiekosten van de kilometerprijs (circa 0,6 mld euro per jaar bij een volledige invoering) worden niet omgezet in het kilometertarief maar komen ten laste van het EMU-saldo. Met uitzondering van de exploitatiekosten, is het km-tarief zodanig gekozen dat - in combinatie met de verhoging van de bpm - de invoering een neutraal effect heeft op het EMU-saldo. Naast de kilometerbeprijzing introduceert de PvdA tevens een congestieheffing (spitstarief) van 11 ct/km. De invoering is lastenneutraal. De budgettaire gevolgen voor 2015 betreffen de exploitatiekosten van abvm (0,3 mld euro) en de investeringskosten (0,3 mld euro). Deze laatste post is niet structureel.

Milieu

- Er wordt een tender energiebesparing ingevoerd (0,3 mld euro).

Overig

- De wijkaanpak wordt uitgebreid (0,3 mld euro). Daarnaast zijn de extra belastingopbrengsten over de hogere lerarensalarissen onder de post overig opgenomen.

Financieringsverschuivingen

- De post financieringsverschuivingen wordt volledig verklaard door het feit dat de PvdA de verhoging van de eigen bijdrage in de awbz en wmo (1,0 mld euro) en het eigen risico in de zvw (3,4 mld euro) terugdraait. De eigen betalingen in de zorg nemen daardoor af met 4,4 mld euro.

B.3 Microlasten PvdA

Tabel B.3 geeft een overzicht van de fiscale maatregelen uit het PvdA-programma. Hieruit blijkt dat de PvdA de lasten per saldo met 0,5 mld euro verzwaart. De lasten voor huishoudens worden met 0,3 mld euro verlicht en voor bedrijven met 0,8 mld euro verzwaard.

Milieu

- De PvdA verhoogt de belastingen op aardgas en elektriciteit voor kleinverbruikers zodanig dat 1,4 mld euro (0,5 mld euro aardgas en 0,8 mld euro elektriciteit) wordt opgehaald. Hieraan gekoppeld wordt de vrijstelling in de energiebelasting met 80 euro verhoogd hetgeen een lastenverlichting van 0,8 mld euro betekent.
- De PvdA introduceert een kilometerheffing conform het Duitse tarief (15 ct/km) voor vrachtwagens. Hierdoor worden de lasten voor bedrijven met 1,1 mld euro verzwaard.

Tabel B.3 Microlasten PvdA, 2015 (prijzen 2010, mld euro's)

Milieu	4,1	
w.v. verhoging energiebelasting aardgas en elektriciteit		1,4
verhoging vrijstelling energiebelasting		- 0,6
introduce van kilometerheffing vrachtwagens		1,1
verplicht aandeel duurzame energie		0,9
verhoging verpakkingenbelasting		0,3
heffing op lozing van warmte		0,3
afschaffing landbouwvrijstelling		0,2
afschaffing accijnskorting rode diesel		0,2
overig		0,3
Inkomen en arbeid	- 4,7	
w.v. zorg		- 7,1
beperking zorgtoeslag		5,5
verlaging gecombineerd tarief 2de en 3de schijf en tarief eerste schijf		- 3,7
beperking zelfstandigenaftrek		0,5
langdurig werklozen: voucher/no risk polis		- 0,5
maatregelen woningmarkt (koop)		0,3
toptarief 60% vanaf 150 000 euro		0,3
afschaffing doorwerkbonus		0,3
verruiming mkb-winstvrijstelling		- 0,3
Box 2 tarief boven 40.000 euro naar 35%		0,2
verruiming startersaftrek		- 0,2
aftopping pensioenopbouw boven 2,5 keer modaal		0,2
oplossing verzilveringsproblematiek ouderenkorting		- 0,2
uitzondering vrijstelling gezinnen AHK afschaffen		0,1
overig		- 0,2
Vermogen en winst	- 0,7	
w.v. introductie vermogensaftrek vpb		- 1,5
verlenging eerste schijf vpb en verlaging tarief eerste schijf		- 1,1
invoering bankenheffing		1,0
extra schijf box 3 van 40% vanaf 125 000		0,6
aftrekbeperking voor overnameholdings		0,2
afroaming huurverhoging verhuurders		0,1
Overig	1,9	
w.v. verhoging assurantiebelasting naar btw niveau		1,5
legalisering soft drugs en accijnsheffing		0,3
afschaffing verlaagd btw tarief sierteelt		0,2
Totaal lastenmaatregelen (gecorrigeerd)	0,5	
w.v. huishoudens	- 0,3	
bedrijven	0,8	
Financieringsverschuivingen	- 4,2	
w.v. financieringsverschuivingen zorg		2,5
beperking zorgtoeslag		- 5,5
intertemporele schuiven		0,7
verplicht aandeel duurzaam energie		- 0,9
loondoorbetaling werkgevers premiedifferentiatie		- 1,0
Totaal EMU-relevante lasten	- 3,7	

•

- De introductie van een verplicht aandeel voor duurzame energie leidt tot 0,9 mld euro hogere lasten voor bedrijven en gezinnen bij het gebruik van elektriciteit. In 2020 is sprake van een lastenverzwaring van 4,4 mld euro.
- De verpakkingenbelasting wordt zodanig verhoogd dat 0,3 mld euro wordt gerealiseerd.
- Er wordt een taakstellende heffing op lozing van warmte geïntroduceerd die 0,3 mld euro dient op te leveren.
- De landbouwvrijstelling en de accijnskorting rode diesel worden afgeschaft. Dit verzwaart de lasten voor bedrijven met 0,5 mld euro.
- Onder overig vallen de maatregelen afschaffen verlaagd tarief energiebelasting glastuinbouw (0,1 mld euro), introductie van een openruimteheffing gedifferentieerd naar regio (0,1 mld euro) en het opheffen van de vrijstelling kolenbelasting (0,1 mld euro).

Inkomen en arbeid

- De micro lasten als gevolg van de zorg dalen met 7,1 mld euro. De voor 90% afgeschafte zorgtoeslag (5,5 mld euro) wordt ingezet voor premieverlaging. De nominale premie wordt beperkt tot 400 euro, de rest van de premie wordt inkomensafhankelijk. De voor financieringsverschuivingen gecorrigeerde ombuigingen en intensiveringen in de zvw leiden tot 0,9 mld euro lagere zvw premies. Bij de awbz en wmo worden de verhoogde eigen betalingen uit de Economische Verkenning 2011-2015 teruggedraaid en wordt onder andere een vermogenstoets en minimum eigen bijdrage in de awbz geïntroduceerd hetgeen per saldo leidt tot een lastenverlichting van 0,6 mld euro.
- De PvdA verlaagt het gecombineerde tarief tweede en derde schijf tot 39,8%. Verder wordt het tarief eerste schijf verlaagd met 0,50% punt. Hiermee worden de lasten voor huishoudens in totaal met 3,7 mld euro verlicht.
- De zelfstandigenaftrek wordt verlaagd. De hiermee gepaard gaande lastenverzwaring (0,5 mld euro) wordt gebruikt voor het verhogen van de startersaftrek (-0,2 mld euro) en het verruimen van de mkb winstvrijstelling (-0,3 mld euro).
- Voor langdurig werklozen die langer dan een jaar onder de ww of andere sociale regelingen vallen komt er een voucher die een werkgever 7500 euro per jaar voor een periode van 3 jaar geeft (lager bedrag als er een draaideur optreedt). Dit geeft een lastenverlichting van 0,5 mld euro. De werkgever kan ook als alternatief kiezen voor een no-riskpolis.
- De PvdA beperkt met ingang van 2015 het maximale tarief waartegen de aftrekbare rente mag worden afgetrokken. De PvdA doet dit geleidelijk in 22 jaarlijkse stapjes van 1%-punt van de huidige 52% tot 30% in 2037. De PvdA schaft de box 3 vrijstelling van de kapitaalverzekering van de eigen woning (kew; inclusief soortgelijke regelingen) geleidelijk af zodat in 2040 deze vrijstelling volledig is verdwenen. De ondergrens voor de schijf voor het hoogste eigenwoningforfait wordt door de PvdA niet langer geïndexeerd. Dit pakket levert in 2015 een lastenverzwaring van 0,3 mld euro op.
- Er wordt een toptarief ingevoerd van 60% over het inkomen boven 150 000 euro hetgeen resulteert in een lastenverzwaring van 0,3 mld euro.

- De doorwerkbonus wordt afgeschaft hetgeen resulteert in een lastenverzwaring van 0,3 mld euro.
- In box 2 van de inkomstenbelasting geldt een tarief van 35% over het inkomen boven 40 000 euro. Hiermee worden de lasten verhoogd met 0,2 mld euro.
- De fiscale subsidiëring van de pensioenbesparingen in de tweede pijler wordt beperkt tot inkomens tot 2,5 maal modaal, hetgeen een mlo-relevante lastenverzwaring van 0,2 mld euro oplevert.
- De verzilveringsproblemen bij de ouderenkorting worden opgelost door deze uitkeerbaar te maken. Dit gaat gepaard met een lastenverlichting van 0,2 mld euro.
- Sinds 2009 wordt de mogelijkheid om de algemene heffingskorting via de partner te verzilveren in vijftien jaar afgebouwd. De PvdA laat in 2011 de uitzondering die bij deze maatregel geldt voor niet-werkende partners met kinderen in de leeftijd van nul tot en met vijf jaar vervallen. De uitzondering voor niet-werkende partners geboren voor 1972 blijft bestaan. In 2015 betekent dit een lastenverzwaring op van 0,1 mld euro, structureel 0,3 mld euro.
- Onder de post overig vallen de lastenverzwaringen als gevolg van het beperken van de aftrek van pensioenpremies tot 2,5 keer modaal in de derde pijler, het versoberen van het Witteveen kader gekoppeld aan de verhoging van de aow-leeftijd met 4 maanden (0,1 mld euro) en de introductie van een zware beroepenregeling (-0,1 mld euro). Tot slot geldt de doorwerking van de lagere iab in de zorg op de belasting- en premieinkomsten als lastenverlichting van 0,3 mld euro.

Vermogen en winst

- De PvdA voert een vermogensaftrek over het eigen vermogen in. Deze forfaitaire aftrek van 4% verlicht de lasten met 1,5 mld euro.
- De lengte van de eerste schijf in de vpb wordt taakstellend verlengd en het tarief in de eerste schijf van de vpb wordt verlaagd met een beschikbaar budget van 1,1 mld euro.
- De PvdA introduceert een bankenheffing. De opbrengst van de bankenheffing wordt gedrukt doordat is uitgegaan van eenzijdige invoering en is ingeschat op 1,0 mld euro. Deze opbrengst is met de nodige onzekerheid omgeven.
- In box 3 wordt een extra schijf van 40% geïntroduceerd vanaf een vermogen van 125 000 euro, hetgeen een lastenverzwaring betreft van 0,6 mld euro.
- Bij overnameholdings is de rente niet langer fiscaal aftrekbaar. De lastenverzwaring die hieruit volgt is 0,2 mld euro.
- De PvdA heft een belasting op het bezit van huurwoningen. De PvdA wil hiermee vanaf 2040 structureel een bedrag van 2,8 mld euro innen. Om dit te kunnen betalen, geeft de PvdA verhuurders meer ruimte voor het verhogen van de huren. De PvdA voorziet echter ook in een inkomensgrens. Huishoudens met een inkomen onder die grens worden niet door de huurverhoging getroffen. Huishoudens met een inkomen daarboven wel. De gemiddelde huur stijgt hierdoor vanaf 2015 tot 2040 jaarlijks met 0,56%-punt extra. In 2015 leidt deze maatregel tot een lastenverzwaring van 0,1 mld euro bij de woningcorporaties.

Overig

- De assurantebelasting wordt verhoogd naar het algemene btw-niveau. Dit leidt tot een lastenverzwaring van 1,5 mld euro.
- De PvdA legaliseert softdrugs en voert een accijns op softdrugs in waardoor de lasten met 0,3 mld euro worden verzwaard.
- Het verlaagd btw-tarief op sierteelt wordt afgeschaft (0,2 mld euro lastenverzwaring).

Financieringsverschuivingen

- De financieringsverschuivingen om de aansluiting tussen de mlo en de EMU-relevante lasten te kunnen maken, vallen uiteen in een aantal onderdelen.
- Financieringsverschuivingen in de zorg die worden veroorzaakt door pakketmaatregelen en aanpassingen in eigen betalingen. Deze worden nader toegelicht bij de intensiveringen en ombuigingen.
- De beperking van de zorgtoeslag is mlo-relevant maar niet EMU-relevant waardoor deze wordt gecorrigeerd.
- Intertemporele schuiven bestaan uit het aftoppen van de pensioenafrek in pijler twee en drie en aanpassingen van het Witteveen kader. Deze maatregelen leveren in 2015 meer op dan structureel.
- De oplegging van een aandeel verplicht duurzame energie leidt tot een lastenverzwaring voor huishoudens en bedrijven die niet relevant is voor het EMU-saldo.
- De premiedifferentiatie in de ww leidt tot hogere werkgeverslasten en lagere ww-premies hetgeen mlo-neutraal is. Voor het EMU-saldo zijn alleen de lagere ww premies relevant. De hogere werkgeverslasten worden daarom tegengeboekt.